

Sagsnr. 2024-00703
25. juni 2024
HK/hej

Mere viden til dansk politi.

I forbindelse med de forestående flerårssaftaleforhandlinger foreslår Politiforbundet, at der investeres i politiforskning med særligt fokus på praksisforbedrende projekter, som kan støtte politiets arbejde og samspillet med samfundet.

Politiet står i dag over for to grundlæggende faglige udfordringer. For det første udvikler kriminalitetsbilledet sig hastigt med nye kriminalitetsformer som følge af digitalisering og en stadig mere internationalt forbundet verden. Kriminaliteten ændrer sig med mindst samme hastighed som resten af samfundet, hvilket stiller krav om, at politiet formår at udvikle faglige kompetencer i samme accelererende hastighed. For det andet stiller borgerne stadig højere krav til kvaliteten i politiets arbejde også inden for mere traditionelle kriminalitetsformer som fx voldsforbrydelser og seksuelle krænkelse. Det gælder i forhold til kvaliteten af politiets efterforskning, men også i forhold til det bredere felt, der udgøres af tryghedsskabende indsatser, hjælp og støtte til ofre samt kommunikation med - og inddragelse af - relevante borgere.

Skal politiet kunne indfri disse krav, forudsætter det en tæt forbindelse mellem forskningsverdenen og de faglige miljøer i politiet. Der er brug for forskning i politiets arbejde, som hjælper med at opbygge nye kompetencer og peger frem mod en forbedret opgaveløsning. Og der er brug for danske forskningsmiljøer, der kan danne bro til faglige miljøer i udlandet med viden og erfaringer, som dansk politi kan drage nytte af, og som kan inddrages i uddannelse og vidensopbygning internt i politiet.

Ingen af disse ting findes i dag. Politiforskning har i en dansk kontekst haft svære vilkår og aldrig rigtigt fundet fodfæste, hverken i politiets organisation eller i forskningsverdenen, og der bedrives derfor meget lidt politiforskning i Danmark. Det er bekymrende, og det har uheldige konsekvenser for politiet, den enkelte borger og samfundet i sin helhed.

Det ville være utænkeligt på alle andre store velfærdsområder, at der ikke fandtes forskning, som kunne understøtte praktikere inden for feltet. Ingen kan i dag forestille sig et sundhedssystem uden medicinsk forskning eller en folkeskole, der ikke blev understøttet af forskning i didaktik og pædagogik. Det gælder også mere specifikt, hvis man sammenligner politifolk med andre sammenlignelige offentlige hverv:

Professioner som sygeplejersker, skolelærere, socialrådgivere og officerer i forsvaret er alle understøttet af forskningsbaserede miljøer, som sikrer kontinuerlig faglig udvikling og øget kvalitet i opgaveløsningen. Kun politiet og politifolks faglighed investerer vi ikke systematisk i som samfund.

Kontrasten er også tydelig, hvis vi sammenligner Danmark med vores nabolande. De øvrige nordiske lande, Holland, Tyskland, England og Skotland har alle forskningsinstitutioner, som har til opgave at understøtte politiets arbejde og faglighed. Den præcise organisering varierer fra land til land. Men alle har de skabt institutioner og forskningsbaserede vidensmiljøer til støtte for politiet.

Dansk politi nyder stor tillid i befolkningen, hvilket er afgørende for politiets samfundsopgave. Men denne tillid hviler blandt andet på, at befolkningen føler sig sikre på, at politiet kan løse sine opgaver med et højt fagligt niveau. Det er vigtigt, at vi investerer i, at dette også skal være tilfældet i fremtiden.

Man ville kunne lave en lang liste over mulige emner for kommende politiforskning. Men lad os i stedet pege på tre hovedanliggender, som en sådan forskning bør have.

Det første hovedanliggende er at understøtte en effektiv opgaveløsning. Internationalt findes der efterhånden meget forskning i politistrategier, og hvordan politiet bedst løser bestemte typer opgaver. Samtidig står dansk politi over for en række meget komplekse opgaver, som forudsætter vidensbaserede indsatser i dialog med relevante forskningsmiljøer. Et eksempel kunne være bandekriminalitet, der forudsætter, at politiet arbejder analytisk og efterretningsbaseret. Endvidere er organiseret kriminalitet tæt forbundet med hvidvask og andre former for økonomisk kriminalitet, som kræver, at politiet konstant udvikler sine arbejdsmetoder, efterhånden som de kriminelle miljøer finder stadigt nye måder at udøve kriminalitet på. Som det er i dag, er det især britisk forskning, der danner grundlag for politiets indsatser på området. Men der er brug for at trække forskningen tættere på Danmark og det danske samfund.

Det andet hovedanliggende er kompetenceopbygning. Politiet skal kunne løse stadigt nye opgaver, og politiet skal kunne løse gamle opgaver stadigt bedre. Det kræver et forsknings- og udviklingsperspektiv på politiets kompetencer. Eksempelvis har politiet brug for nye kompetencer inden for digital efterforskning, hvis det skal kunne løse den store udfordring, som kriminalitet på nettet udgør. Det forudsætter et forskningsblik på, hvordan man fx sporsikrer eller bevisvurderer digitale spor, ganske som det forudsætter inddragelse af international forskning og erfaringer på området. Det står også efterhånden klart, at digital kriminalitet tit rammer ofre meget hårdt og kan have store ikke bare økonomiske, men også psykologiske skadevirkninger. Der er derfor brug for nye måder at hjælpe og støtte ofre, ganske som den præventive indsats på området skal styrkes. Der findes i dag ingen danske forskningsmiljøer, som kan hjælpe politiet med at udvikle og opbygge disse nye kompetencer.

Det tredje hovedanliggende er dialogen med borgere og civilsamfundet. Dansk politi har i løbet af de sidste årtier gennemgået en rivende udvikling som konsekvens af såvel et ændret trusselsbillede som organisatoriske forandringer. Men borgernes forventninger har ikke nødvendigvis ændret sig i takt med disse forandringer, og der er stadig et udbredt ønske om et lokalt forankret politi, der er nært ved og i dialog med borgerne. Det kalder på et forskningsblik på, hvordan politiet navigerer i dette spændingsfelt mellem et krav om øget professionalisme og et ønske om fornyet nærhed.

Samtidig lever vi i en verden, hvor konspirationsteorier og antimyndighedsekstremisme skaber større afstand mellem borgere og myndigheder. Det øger behovet for i stedet at finde nye måder at styrke dialogen og politiets samfundsforankring.

I forlængelse af de tre anliggender bør der være to centrale pejlemærker for opbygningen af politiforskning i Danmark. For det første skal politiforskningen være institutionelt forankret, hvilket kræver, at man skaber institutioner til dette formål. Som det er nu, findes der forskellige steder på universiteter og andre forskningsinstitutioner enkeltforskere med interesse for politiforhold. Der er imidlertid brug for en eller flere institutioner, der kan understøtte politiets arbejde over en bred front og i et langsigtet strategisk perspektiv. Det er ikke nok med enkeltstående forskningsprojekter. Ambitionen må være at dække hele politiets vidensbehov, også de dele, som ikke lige falder i enkeltforskernes interesse.

Praksisforankringen er det andet pejlemærke. Forskningen må og skal være kritisk, men den skal også være informeret af og i dialog med politiets praksis og have et praksisnært udgangspunkt. I sammenlignelige lande – herunder vores nordiske naboer – findes gode eksempler på forskningsprojekter med deltagelse af både praktikere og forskere som fx norske politifolk, der forsker i efterforskningsmetodik. En sådan praksisforankring, hvor politiuddannede inddrages som deltagere i forskningsprojekter er med til at sikre forskningens relevans og nytte for politiet. Det vil samtidig øge vidensoverførelsen til politiets praksis og bidrage til at styrke politifagligheden.

Der er mange måder, man kan organisere en sådan forskningsinstitution på. Det kan være som en selvstændig enhed i politiet, der samarbejder med relevante forskningsmiljøer. Det kan også være som et center forankret ved et universitet, der har til opgave at understøtte politiet. Eller det kan være som en selvstændig institution som Forsvarsakademiet eller Politihøgskolen i Norge. Det afgørende er at skabe en institution, som kan binde forskning og politi sammen, og som har tilstrækkelig med armslængde fra politiets daglige arbejde til reelt at kunne forske, men også er tilstrækkelig tæt på politiet til, at forskningen gør en forskel i praksis. Det er samtidig vigtigt, at institutionen har et langsigtet, strategisk perspektiv, da det tager tid at opbygge forskningsmiljøer. Endvidere skal institutionen have tilstrækkeligt med uafhængighed til, at den kan igangsætte projekter og søge eksterne forskningsmidler som supplement til forskning, der udføres på politiets vegne.

På forbundets vegne - og med venlig hilsen

Heino Kegel
Forbundsformand